

Mivel a nagyközönség általában alig tájékozódott a Madách sugárút vonalvezetéséről, közöljük ezt a helyszínrajzot is. A sugárút arról a kis térről indul ki, amely a régi Károly körút 15. számú épület helyén keletkezik és amelyet 32 méter széles árkádokkal vesznek körül. Ezt a teret fogja lezárni a Közmunkatanács székháza. Ez alatt 14 méter széles boltozaton keresztül folytatódik a tulajdonképpeni sugárút, amely innen kiindulva 25 méterre szélesedik. A sugárút a jelenlegi Klauzál térbe torkollik be, majd innen az ugyancsak kiszélesítendő Dob ucca vezet tovább az Erzsébet körút keresztelésével egész a Rottenbiller uccáig. A károlykörüti árkádokkal szegélyezett két saroképület parkánymagassága 36.50 méter, ami kilenc emelet magasságnak felel meg

30 évi zárlat után, 101.000 léghöbméter terjedelemben, 4 millió pengő költséggel épül Budapest első sugárútja

További két esztendőre újabb 4-4 millió pengős építési munkaalkalmat biztosítottak a Madách úton

(Saját tudósítónktól.) A minap az Orczy-ház telkén megtartott bokrétaünnep mindenképpen tünődött a szokásos kereteken. Ezzel az ünnepséggel tünt el a régi Orczy-ház utolsó darabja, másrészt befejeződött az a csaknem harminc évi zárlat, amely a belső Erzsébetvárosban úgyszólván semmiféle építési tevékenységet nem tett lehetővé s megindult a munka a Madách-sugárúton. Az Orczy-házról, amely nyilván sokáig emlékeztetés fog még maradni, ezúttal csak annyit, hogy 1790-ben épült, 80.000 köbméter terjedelemben s miután az évek folyamán már annyiszor cserélt gazdát, 1927-ben részvénytársaság formájában került a mostani érdekelttség tulajdonába.

A sugárút megnyitásának kérdése szintén már-már történelmi távlatra tekinthet vissza. 1900-ban vetődött fel először ez a kérdés, még pedig olyan formában, hogy a Dob uccát 12 ölnyire kell kiszélesíteni. Ezt a tervet azonban csakhamar elejtették s ezzel együtt elaludt az egész sugárúti probléma, amelyről a háború és a közbeesett forradalmak miatt később is alig eshetett szó. Csúpan 1927-ben, az Orczy-ház részvénytársaságának eladásakor nyert újabb aktualitást a kérdés, amely iránt ekkor már a Közmunkatanács is érdeklődést mutatott.

A terv megvalósítása azonban roppant nehézségekbe ütközött. Annyiféle ellentétes érdek, nemtörődömség hiúsította meg a minduntalan felbukkant új és új sugárúti tervek megvalósítását, hogy azóta is voltak évek, amelyekben maguk a terv legfőbb szószólói is elkedvetlenedtek és a sugárút ügye jóidőre ismét lekerült a napirendről. A döntő szót most két éve Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter és Bessenyei Zénó, a Közmunkatanács elnöke mondták ki, még pedig Wälder Gyula professzor, Wellisch Andor és Münnich Aladár műépítészek javaslatai és tervei alapján.

Igy kapott harmincévi rendkívüli házadómentességet az Erzsébet sugárút egész útvonala s ezt a kormányintézkedést követte nyomon az Orczy-ház telkének parcellázása, amelynek folytán az eredetileg egy katasztrális hold és 600 négyszögöl nagyságú telket 14 parcellára, köztük öt saroktelekre osztották fel.

Ezekután viszonylag már gyors tempóban haladt előre az eredetileg csak a hívők és az optimisták körében megértésre és hiteltre talált tervek és elgondolások megvalósítása. Alighogy az első csakányutések megtörténtek az Orczy-ház másfél-

százados falainak lebontására, máris kivitelre készen álltak az építési tervek azokról a hatalmas bérpalotákról, amelyek a sugárút első szakaszát fogják benépesíteni. Ezeket a telekparcellákat a Magyar Általános Kőszénbánya nyugdíjalapja, a Gazdák Biztosító Intézete, a Helvétia Rt., a Ma-

Utolsó felvétel a 150 éves Orczy-házról.

gyar-Ungár-féle csoport és a Közmunkatanács szerezték meg. A legnagyobb építkezést a MAK bonyolítja le 30.000 léghöbméter terjedelemben, ezt követi a közmunkatanács székház 25.000 léghöbméteres építkezése, majd a Helvétia 24.000 léghöbméterrel. Az öt építkezés együttesen 101.000 léghöbméter kiterjedésű, költségelőirányzata pedig meghaladja a 4 millió pengőt.

A pénzügyminisztérium által engedélyezett teljes adómentesség az 1940 április 30-ig elkészült épületekre vonatkozik s így kialakult a jövőévi építési program is. Ennek keretében az OTI 30.000 léghöbméteres bérpalotát épít, a Székesfővárosi Segítőalap irodaházépítkezése mintegy 20.000 léghöbméter kiterjedésű, a Helvétia pedig a sugárút torkolatában 800 személyes új moziépületet emel 12.000 léghöbméter terjedelemben. Ehhez járulnak más kisebb építkezések s ezekkel együtt a jövőévi építési program költségelőirányzata ugyancsak túlszárnyalja a 4 millió pengőt. Hasonló arányú építési alkalom van biztosítva az 1939-es évre is.

Ezzel szemben megoldásra vár még a sugárút áttörése a Rombach ucca irányában. Az áttörést a Fővárosi Takarékpénztár tulajdonában levő Leblang-féle ingatlanon keresztül még ez év telén tervezték, de a takarékpénztár még egy utolsó

határidőt engedélyezett a volt tulajdonosoknak, hogy a telek értékesítését saját elgondolásuk szerint kíséreljék meg.

Végül meg kell említeni, hogy a Madách sugárút hozta előtérbe az egész Fórum kérdését, amelynek megoldása szintén nem késheik már sokáig. Ennek hatása alatt a Tudományos Akadémia máris kiírta a tervpályázatot a Károly király út és a Rákóczi út sarkán levő régi Vigyázó-ház helyén emelendő modern bérpalotára.